

LEKTION 3C



MAD ELLER MILJØ

DET SKAL I BRUGE

- ✓ Ordlisten
- ✓ Teksten Landbruget i Danmark - et værre svineri?
- ✓ To-kolonnenotat
- ✓ Ordkendskabskort

LÆRINGSMÅL

1. I kan få viden fra en tekst, I læser, og finde de vigtigste ord i teksten (Forberedelse – fremstilling)
2. I kan være med i en fælles idémylder på klassen ved at byde ind med jeres idéer (Forberedelse – fremstilling)
3. I kan skrive en science-fiction novelle (Fremstilling)

DANSK

🕒 90 MIN

Vidste I, at natur ikke bare er natur? Der er stor forskel på den natur, man kan finde i en park, i en have, i byen, ude i skoven, ved stranden eller på bondens mark. Det er alt sammen en slags natur, men der er stor forskel på, hvor mange slags planter der er, og hvor mange dyr og insekter, der lever der.

Her skal I lære om, hvordan naturen ser ud og finde på idéer til, hvordan vi kan få en bedre natur til glæde for både dyr, planter og os mennesker – hvad end I bor på landet eller i byen. Og I kan prøve at skrive en novelle om emnet.

OPGAVE 1

BIODIVERSITET – HVAD ER DET?

Ordet 'biodiversitet' er et sammensat ord, der er sat sammen af 'bio' og 'diversitet'. Hvad tror I, at ordet betyder? Skriv hver især jeres forslag ned.

Find ordet i ordlisten. Havde I ret? Beskriv nu ordets betydning med jeres egne ord.

På klassen skal I lave et fælles idémylder på tavlen. Skriv 'Biodiversitet' i midten af tavlen. Skriv alt det ned, som I tænker om biodiversitet, så I kan huske det. Skriv det med streger ud fra midten, så I ender med at have tegnet en sol, hvor der står 'Biodiversitet' i midten og alt det, I ved, ude for enderne af strålerne.

HVAD ER PROBLEMET?

I skal læse teksten ▼ **Landbruget i Danmark – et værre svineri?** om landbruget i Danmark og problemerne for miljøet.

Landbruget i Danmark – et værre svineri?


Danmark er det land i verden med den største del dyrket areal. Det betyder, at 60 % af Danmarks areal er marker. På markerne bliver der mest dyrket foder til vores husdyr. Det er afgrøder som korn og græs, og de optager 80 % af markerne. På de sidste 20% af landbrugsjorden dyrkes der mad til mennesker. Dvs. forskellige korn, frugt, grøntsager og mange kartofler. Der bliver også brugt meget jord på at dyrke afgrøder til at lave energi.

Det meste landbrug i Danmark er ikke økologisk, men konventionelt. Det betyder at landmændene bruger pesticider og kunstgødning på markerne. Især når det regner meget, kan pesticiderne blive skyllet fra markerne og ud i vandløbene eller sive ned gennem jorden. Det betyder, at vores vandløb og grundvand bliver forurenede. Det vand, der kommer ud af hanen, kommer fra grundvandet, og det bliver sværere at finde rent drikkevand, hvis grundvandet forurenes med pesticider.

Der bruges meget gødning og mange sprøjtegifte i det danske landbrug. Det kan være enten husdyrgødning. Men en del af gødningen og sprøjtegifte bliver skyllet ud i åer, fjorde og til sidst i havet. Gødningen kan være årsag til iltsvind, når det skylles ud i søer og fjorde. Gødningen er også med til at forurene luften med kvælstof og bidrage til klimaforandringerne. Sprøjtegifte dræber mange af de små dyr og planter, der lever i jorden og vandløbene.


Danmark producerer mere end 25 millioner svin om året. De har brug for meget foder – mere end det vi kan dyrke på vores egen jord i Danmark. Derfor køber landmændene meget foder fra Sydamerika, hvor de dyrker soja. Danmark importerer soja fra et område, der er større end Sjælland for at kunne fodre de mange svin. Danmarks husdyrproduktion vokser, hvilket betyder, at landmændene gerne vil købe endnu mere foder. Men det betyder, at der bliver fældet regnskov og ryddet græsstepper i Sydamerika, så der er plads til flere marker med soja. Når man rydder natur for at lave nye marker, udleder man store mængder CO₂, og når man ødelægger naturen, truer det biodiversiteten og fører til klimaforandringer.

UNDER LÆSNING

Mens I læser, skal I udfylde et skema, som hedder  **et to-kolonnenotat** (<https://drive.google.com/file/d/0B7mjHdoqMaS3VnRFYTE2T3RSQTg/view?usp=sharing>).

I skal bruge to-kolonnenotatet til at skrive de vigtige og svære ord ned i den tekst, I læser.

EFTER LÆSNING

Brug  **Ordkendskabskort** (<https://drive.google.com/file/d/0B7mjHdoqMaS3X0xBdXgzcGF5Qjg/view?usp=sharing>) til at arbejde med de sværeste ord.

DISKUTER PÅ KLASSEN

- Hvorfor tror I teksten hedder ”Landbruget i Danmark – et værre svineri”?
- Hvilke miljøproblemer var beskrevet i teksten?
- Kan I finde på nogle gode idéer, der kan løse nogle af problemerne?

OPGAVE 3

FREMTIDENS LANDBRUG

I grupper skal I diskutere, hvad I tror, der vil ske med landbruget, hvis:

A) Vi får et varmere klima?

B) Vi lod være med at forurene så meget?

C) Vi byggede byer over det hele, så der ikke længere var noget natur eller landbrugsjord?

I skal vælge A, B eller C og skrive en science fiction-novelle, der beskriver fremtiden. Snak først i klassen om hvad science fiction er.

Når I har skrevet novellen skal I bytte med en klassekammerat og hjælpe hinanden ved at svare på:

- Hvad synes I om novellen?
- Hvad gør den til en science-fiction novelle?
- Hvad var godt og spændende?
- Hvordan kunne novellen blive endnu bedre?

Brug de gode råd fra klassekammeraten til at gøre jeres noveller færdige. Læs dem til sidst højt i klassen.